

عنوان مقاله:

بررسی مقابله ای استعاره مفهومی جهتی در رمان های «شهر آهو خانم» افغانی و «هرگز رهایم مکن» ایشی گورو

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 27، شماره 98 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

ساناز تقی پوری حاجبی - دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

کامران پاشایی فخری - استاد، گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

پروانه عادل زاده - دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

زبان‌شناسی شناختی، دانش زبانی را وابسته اندیشه و شناخت می‌داند و استعاره مفهومی را به عنوان ابزاری برای چگونگی اندیشیدن و رفتارهای زبانی معرفی می‌کند که از طریق بررسی آن می‌توان شباهت و تفاوت فرهنگ‌ها را به دست آورد. استعاره جهتی از گونه‌های استعاره مفهومی است که در آن مفاهیم انتزاعی در زبان جهت‌دار می‌شوند. در استعاره جهتی، کل یک نظام از مفاهیم در ارتباط با نظامی دیگر سازمان‌بندی می‌شود و از آنجا که با جهت‌های فضایی مانند بالا، پایین، درون، بیرون در ارتباطند، استعاره جهتی نامیده می‌شوند. این استعاره‌ها ریشه در تجربه فیزیکی و فرهنگی انسان‌ها دارند و با وجود اینکه تقابل‌های قطبی بالا، پایین و اجزای آن به لحاظ ماهیت، فیزیکی محسوب می‌شوند، اما استعاره‌های جهتی که بر مبنای آن‌ها ساخته می‌شوند، می‌توانند از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت باشند. بر این اساس، در پژوهش حاضر به بررسی و تطبیق این استعاره در دو رمان «شهر آهو خانم» اثر علی محمد افغانی و «هرگز رهایم مکن» اثر ایشی‌گورو به روش توصیفی-تحلیلی پرداخته شده است. برای این منظور داده‌های تحقیق با تعداد ۳۶ مورد استعاره مفهومی جهتی (۱۶ مورد در اثر افغانی و ۲۰ مورد در اثر ایشی‌گورو) استخراج و تفاوت و تشابه آن‌ها در حوزه‌های مبدا و اسم نگاشت آن‌ها بررسی شد. نتایج بررسی نشان داد که شباهت‌ها میان استعاره‌های مفهومی مبتنی بر درک انسان از مقوله «جهت» در دو زبان بیشتر از تفاوت‌هاست که در نگاه کلی، نمایانگر یکسان بودن توجه دو نویسنده به این استعاره است. با توجه به تفاوت‌های اندک استعاری در دو زبان به این نتیجه می‌رسیم که گرچه هر دو نویسنده از الگوی فرهنگی واحدی برای تولید استعاره‌های جهتی استفاده کرده‌اند، تفاوت‌های فرهنگی و جغرافیایی سبب تولید نگاشت‌های متفاوتی شده است.

کلمات کلیدی:

زبان‌شناسی شناختی، استعاره مفهومی، استعاره جهتی، علی محمد افغانی، ایشی گورو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1757806>

